

Netjes werken bij de bolontsmetting

• EINDREDACTIE : REGIOTEAM TELEN MET TOEKOMST, ARIE DWARSWAARD
 • FOTO'S : REGIOTEAM TELEN MET TOEKOMST

In deze tijd van het jaar worden dagelijks vele partijen voorjaarsbloeiers ontsmet. Vanuit Telen met toekomst is nagegaan welke mogelijkheden er zijn om de bolontsmetting zo netjes mogelijk uit te voeren. En een fabrikant van kookketels legt uit hoe fust na dompeling aan de buitenkant is te reinigen.

Bolontsmetting is een zeer effectieve manier om aantasting door ziekten tegen te gaan, waarbij relatief weinig gewasbeschermingsmiddelen gebruikt worden. Bij een goed ingerichte ontsmettingsplaats is de kans op vervuiling van het oppervlaktewater nihil. Bij transport van ontsmette bollen over het erf en de weg bestaat er wel een kans op vervuiling. Kleine beetjes gemorste middelen op het erf en de weg kunnen door regenwater gemakkelijk in de sloot komen. Ook bij het planten kan slootwater vervuild raken.

Om het verlies van middel te beperken zijn er vele mogelijkheden.

- Gebruik niet meer middel dan nodig

is. Stem de middelenkeuze af op de te verwachten ziekten. In de DLV-brochure "Gewasbescherming bloembollen en bolbloemen 2004" staan de geadviseerde middelen. Toevoeging van andere middelen of verhoging van de concentratie verbetert de werking niet. Beperk vervuiling van het bad voor een goede werking en een langdurig gebruik. Dit kan door de bollen voor het ontsmetten zorgvuldig te schonen. Beperk het badrestant door op het einde minder kisten tegelijk te dompelen. Eventueel de laatste kisten douchen.

- Oppassen bij transport. Het goed laten uitdruipen van ontsmette kisten

kan vervuiling van oppervlaktewater voor een belangrijk deel voorkomen. Door na ontsmetting de kisten af te blazen met een ventilator vraagt het uitdruipen minder tijd.

- Ook na lang uitdruipen kan er bij het laden van kisten op de transportwagens nog middel uit de kisten druppelen en op het erf komen. Via de afvoerputten op het erf zit het middel na regen zo in de sloot. Laadt daarom bij voorkeur de kisten op de ontsmettingsplaats. Als het perceel vlakbij de schuur ligt is het te overwegen om de plantmachine op het erf te vullen.
- Bij het kantelen van de kist in de plantmachine kan er ook middel uit

WALTER WILDÖER: 'BEETJE WATER REINIGT KIST'

Lekverliezen zijn in de bolontsmetting op vele manieren te beperken, zoals elders in dit artikel wordt uitgelegd. Betrekkelijk nieuw is een methode die is ontwikkeld door Machinefabriek Akerboom uit Noordwijkerhout. Hierbij gaat het om het reinigen van kisten die net uit het bolontsmettingsbad komen. Volgens vertegenwoordiger Walter Wildöer past deze toepassing in de ontwikkelingen rondom de bolontsmetting. "Na de uitvinding van uitdruipvleugels aan weerszijden van de dompelbak zijn we enkele jaren geleden begonnen met het ontwikkelen van een elektrische vlonder, die de heftruckbeun vervangt. Bij het uit het bad halen met de beun wilde er nog wel eens vloeistof op de vloer komen. Dat is nu niet meer aan de orde. Volgende stap was het plaatsen van een ventilatorkap boven de kisten die na het koken uit het bad kwamen. Zo worden vocht en warmte snel afgevoerd. Vanuit de praktijk kwam echter nog de wens om de buitenkant van de palletkisten te reinigen. Daar wil nog wel eens wat schuim aan blijven zitten. We hebben daarvoor een kap ontwikkeld met sproeiers die met een minimum aan schoon water de kist boven de uitdruipvleugel reinigt."

Angst voor verdunning hoeven kwekers niet te hebben, stelt Wildöer. "Per keer gaat het om zo weinig water. En telers moeten toch regelmatig de concentratie van hun bad aanvullen."

Het plaatsen van de reinigingskappen kan op bestaande bolontsmettingsinstallaties en op nieuwe plaatsvinden.

Een sproeier om fust na dompelen aan de buitenkant te reinigen

de kist lopen. Vul daarom de plantmachine op het perceel. Zet ook de plantmachine na gebruik of tijdens de pauze niet op het erf.

- Een wagen met een laadvloer die iets schuin naar binnen loopt en voorzien is van een opvanginrichting voorkomt dat ontsmettingsmiddelen tijdens transport op het erf of de weg komen. Dek bij regen tijdens het transport de kisten af met een zeil.
- Regen en wind. Zet bij het planten wagen en kisten niet vlak langs de slootkant. Het regenwater spoelt de middelen van de bollen. Om te voorkomen dat bij het vullen van de plantmachine vellen in de sloot waaien de plantmachine niet vlakbij een sloot vullen en rekening houden met de windrichting.
- Regen spoelt ontsmettingsmiddelen van lege kisten af. Betonplex kisten nemen minder middel op maar de middelen spoelen er ook gemakkelijker af. Door de kisten na het ontsmetten boven de ontsmettingsketel aan de buitenkant schoon te spoelen zijn de kisten aan de buitenkant minder vervuild. Let daarbij op de mid-

delenconcentratie in het bad. Houd bij opslag van lege kisten op een perceel een afstand van minimaal 5 meter uit de sloot aan. Bij opslag op het erf de kisten afdekken met een zeil of onder een afdak zetten.

UITRIJDEN VAN RESTANTEN

Voor het uitrijden van restanten gelden maximale dosering restant per ha. Deze staan in de brochure "Gewasbescherming bloembollen en bolbloemen 2004". Houd bij het uitrijden een afstand tot de sloot van minimaal 14 meter aan. Ook restanten van Actellic (in condensvocht) kunnen op dezelfde wijze diffuus over het land

worden verspreid. Reinig machines en fust op de daarvoor bestemde plaats en voorkom dat het reinigingswater in de sloot komt. Dit kan op een speciale reinigingsplaats of ergens op het veld. Gebruik op het veld telkens een andere plaats.

RIZOLEX GOED TOEPASSEN

Bij het toepassen van Rizolex op de plantmachine mogen de doppen na het uitzetten niet nadruppelen, gebruik daarom membraamafsluiters. De kans is anders groot dat bij het draaien van de plantmachine op het kopeind middel in de sloot komt.

TIPS BIJ HERGEBRUIK VAN HET ONTSMETTINGSBAD

- Houdt het bad zo schoon mogelijk door bollen goed te schonen van grond en gewasresten
- De concentratie van formaline en Jet 5 lopen snel terug, meet daarom regelmatig de concentratie van deze middelen. Uw gewasbeschermingshandel of DLV kan deze meting voor u uitvoeren
- Voor tulpen kunt u doordompelen met het narcis/krokus/hyacintenbad mits u het bad zover verdund totdat de concentratie formaline daalt tot onder de 0,5% en de concentratie Sumislex tot onder de 0,1%.

PROJECT

Het praktijknetwerk Telen met toekomst verenigt groepen praktijkbedrijven, afnemers, toeleveranciers, intermediairen, maatschappelijke organisaties en overheid rond de ontwikkeling en implementatie van meer duurzame (ecologisch en economisch) productiesystemen in de plantaardige sectoren. Er zijn 31 praktijknetwerken (waarvan 5 in de bollenteelt), verspreid over heel Nederland. De kern van elk praktijknetwerk bestaat uit een studiegroep van ondernemers, met daaromheen de bedrijven en organisaties die een direct belang hebben bij de agrarische bedrijfsvoering. Het accent ligt op de thema's gewasbescherming en bemesting. Het project wordt uitgevoerd door Praktijkonderzoek Plant & Omgeving en DLV Adviesgroep en gefinancierd door de ministeries van LNV en VROM. Informatie: Stefanie de Kool (0252-462113) of www.telenmettoekomst.nl